

LA RIOJA. ROMÀNIC ENTRE VINYES

DEL 6 AL 9 DE JUNY DE 2025

Entre els segles XI i XIII, La Rioja va formar part del regne de Navarra i després de Castella. Els monarques van afavorir la difusió de l'art romànic a través de nombroses construccions: monestirs, esglésies, ermites... Es tracta d'edificis caracteritzats per la sobrietat, en els quals predomina la línia horitzontal, i l'ús de l'arc de mig punt i la volta de canó amb murs gruixuts i murs reforçats per contraforts.

Els primers testimonis romànics els trobarem al Monasterio de San Millán de la Cogolla de Suso, quan s'amplia el temple mossàrab. A les conques dels rius Oja i Tirón trobarem nombroses ermites com la de Nuestra Señora de Tres Fuentes en Valgañón, Santasensio de los Cantos en Ojacastro i esglésies parroquials com la de Villalobar, Treviana o Castilseco que presenten finestrals i portalades amb arcs de mig punt i torres campanar.

Però els millors exemples de l'arquitectura romànica els trobem entorn el camí de Santiago al seu pas per La Rioja, destacant-se en el traçat de la catedral de Santo Domingo de la Calzada, seguint els esquemes de les esglésies de peregrinació, i l'ermita de Santa María de la Piscina.

Més enllà de l'arquitectura, a La Rioja també es conserven restes de pintura mural, els més destacables a San Esteban de Viguera i Santa María de Arcos en Tricio així com grans exemples d'escultura com són el conjunt monumental de Santa María de la Antigua en Bañares, o el sepulcre de Blanca de Navarra a Santa María la Real de Nájera.

Especialista acompanyant:

Mercè Riera, historiadora de l'art i divulgadora cultural

DIVENDRES, 6 DE JUNY

A l'hora acordada, sortida en autocar de Barcelona. Dinar en ruta.

Situats en ple camí de Santiago en el seu pas per La Rioja ens aturarem a **Nájera**, població que fou la capital del regne Nájera-Pamplona als segles X i XI, per visitar el **monestir de Santa Maria la Real**. Fundat per García Sánchez III el 1052 amb una clara voluntat política i d'afirmació territorial tingué les funcions de seu episcopal i panteó reial. En desaparèixer el regne de Nájera, el rei castellà Alfonso VI, l'any 1079 donà la seu als monjos benedictins de Cluny.

L'edifici actual data del segle XV però conserva la seva funció com a panteó reial entre els segles X i XIII. Així, als peus de l'església s'hi conserven fins a trenta sepulcres de reis castellans i navarresos, entre els que destaca el sepulcre de Blanca de Navarra, una joia romànica del segle XII del qual només en conservem la lauda o tapa. A la cara principal s'hi narra la mort de la monarca coronada per un Crist en Majestat i el Tetramorf mentre que a la cara posterior hi ha escenes del cicle del naixement de Crist.

Encara en ple camí de peregrinació, trobem la població de **Santo Domingo de la Calzada**. Es tracta d'una població nascuda entorn la figura de l'eremita Domingo Garcia qui va dedicar la seva vida a facilitar el trànsit dels peregrins per aquestes terres. Va construir nombrosos ponts i va roturar el bosc per obrir una camí (calçada) segur. És així com va aixecar un hospital i temple per atendre els peregrins que van donar lloc al segle XIII a la població de Santo Domingo de la Calzada.

Aquesta església fou consagrada l'any 1106 i convertida en **catedral** l'any 1232. Es tracta d'un edifici amb planta de creu llatina, seguint el model de les esglésies de peregrinació, amb tres naus, capelles entre els contraforts, doble creuer i girola amb capelles. En el seu interior hi trobarem el gran retaule realitzat per Damià Forment, considerat tota una joia de la retaulística renaixentista i el galliner (amb un gall i una gallina vius) que recorda un dels miracles del sant.

Sopar lliure i allotjament al **Parador de Sto. Domingo Bernardo de Fresneda 3*** - o similar.

DISSABTE 7, DE JUNY

Començarem la jornada al **Centro del Románico de la Rioja** a Treviana, un espai que a través d'un audiovisual i d'una sèrie de panells expositius acompanyats d'algunes peces patrimonials, permeten una primera aproximació al romànic de la Rioja.

A partir d'aquest punt, resseguirem tot un seguit de **poblacions** situades al nord-oest de la comunitat, limítrofes amb Castella Lleó i el País Basc on trobarem **petites esglésies i ermites romàniques**. A Treviana mateix hi trobem la ermita de la Concepción, que malgrat l'estat fragmentari

en què s'ha conservat, ofereix una magnífica capçalera amb escultura ornamental. A Tirgo hi trobem la Iglesia del Salvador, construïda amb carreus perfectament tallats, on destaquen els permòdols que recorren tot el perímetre de l'edifici i la capçalera amb un absis amb tres finestres, perfectament decorat amb pilars i magnífics capitells. Situada al marge esquerre del riu Tirón, hi trobarem l'Ermita de Nuestra Señora de Sorejana, l'únic vestigi de la població de Sorejana. De línies pures i d'un romànic força avançat destaca la portalada amb set arquivoltes apuntades.

La iglesia de San Román de Villaseca és el millor i més complet exemplar del romànic a l'entorn d'aquesta zona, i juntament amb la Iglesia de San Julián de Castilseco ens ofereixen una capçalera romànica amb un gran absis decorat.

I encara, l'ermita de Santa Maria de Cillas situada enmig dels camps de vinyes o l'ermita de San Román de Ajugarte prop de Casalarreina constitueixen dos exemples de construccions romàniques de finals del segle XII i inicis del segle XIII amb capçalera poligonal.

Després de dinar, en grup, ens dirigirem a **Haro** per visitar les **Bodegas López de Heredia Viña Tondonia**, una de les bodegues més antigues de la denominació d'origen, encara en mans de la quarta generació de la família López de Heredia. Els seus vins s'elaboren d'una manera encara molt tradicional i compten amb grans extensions de vinyes pròpies d'on prové tot el raïm. A nivell artístic ens interessa veure l'estand modernista amb el que els vins van presentar-se a l'Exposició Universal de Brussel·les l'any 1910, però també el disseny per la botiga de les bodegues de l'arquitecta Zaha Hadid.

Retorn a Santo Domingo de la Calzada. Sopar lliure i allotjament.

DIUMENGE, 8 DE JUNY

Abordarem en aquesta jornada tot un seguit de testimonis romànics situats a les terres meridionals del pas del camí de Santiago per La Rioja, abrigats per la Sierra de la Demanda.

En direcció a la conca del riu Oja trobarem l'ermita de **Santa Maria la Antigua a Bañares**, una construcció del segle XII d'una sola nau. L'element més destacable és sens dubte, la portada, amb l'escena de l'Adoració dels Reis Mags esculpida al timpà.

Continuarem el trajecte fins a **Valgañón** per visitar la **Iglesia de Nuestra Señora de Tresfuentes**, consagrada el 1224 amb elements tan destacables com l'absis completament ornamentat que corona el presbiteri poligonal, el timpà amb el relleu de la Verge i els arcàngels i la porta, que conserva els ferratges originals que a més de les habituals formes geomètriques i vegetals, també presenten animals com cavalls, cérvols, un lleó i un paó reial.

A l'aldea de **Santasensio**, envoltada de natura hi descobrirem l'**Ermita de la Ascensión**, un exemple del romànic de transició al gòtic, destacable no només pel paratge que l'envolta sinó també per tenir un absis semicircular a l'interior i poligonal a l'exterior i conservar fragments de pintures murals.

Aixecada amb carreus de la característica pedra granatosa típica de la Sierra de la Demanda, l'església de **Santa Maria la Mayor de Ezcaray**, esdevé un dels millors exemples d'església fortalesa del segle XII. Malgrat ser reconstruïda en estil gòtic entre els segles XIV i XVI conserva la torre romànica així com la base de les estructures arquitectòniques del romànic.

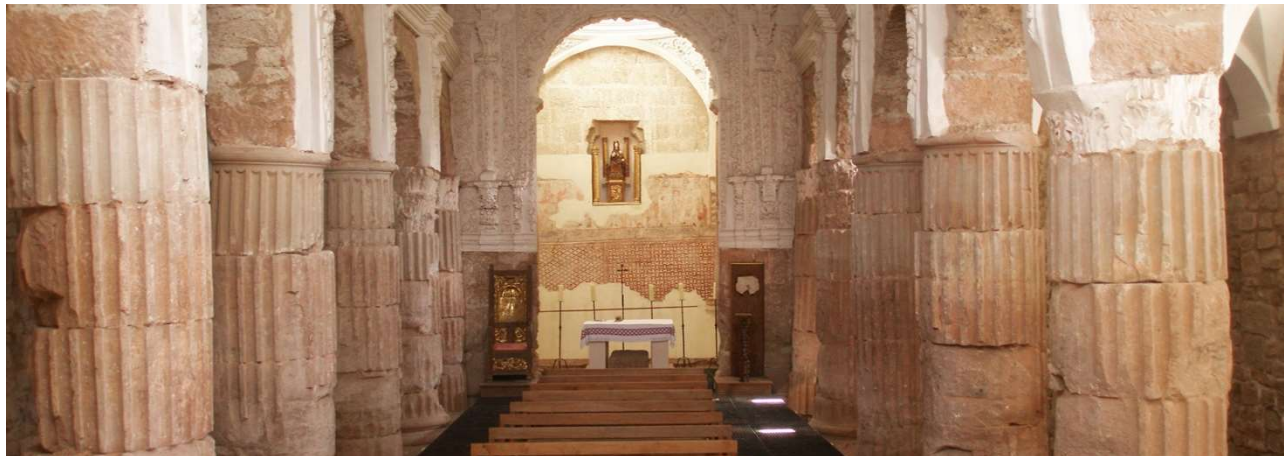
Després de dinar ens traslladarem a **San Millán de la Cogolla**, un complex monàstic amb dos monestirs que foren declarats Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO l'any 1997. Visitarem el **Monasterio de San Millán de Yuso**, (Suso es troba actualment en obres de restauració), que fou en origen un monestir romànic sobre el que als segles XVI i XVIII els monjos benedictins aixecaren l'edifici actual. En el seu interior destaquen l'espai de la sagristia i les arquetes-reliquiaries de San Millán i San Felices amb ivoris romànics.

Retorn a Santo Domingo de la Calzada. Allotjament i sopar lliure.

DILLUNS, 9 DE JUNY

Un dels testimonis més reeixits del romànic de la Rioja és l'**ermita de Santa María de la Piscina a Peciña**. Situada en un paratge privilegiat, sobre un petit turó envoltada de vinyes en plena vall de l'Ebre, fou promoguda per l'Infante don Ramiro Sánchez, net del rei García de Nájera en tornar de la primera croada, amb la idea de reproduir la Piscina de Bethesda de Jerusalem i crear un edifici que fos la seu de la Casa para la Divisa Real de la Piscina, una orde religiosa de caràcter militar.

De tot aquest complex únicament ha perviscut l'ermita, una estructura elegant i sòbria que es combina amb el preciosisme de l'ornamentació escultòrica.

Finalment també ens dirigirem a **Tricio** per visitar l'església de **Santa Maria de los Arcos**, segurament el monument religiós més antic de La Rioja. Aquesta església fou en origen un mausoleu romà datat al segle III, transformat en basílica cristiana al segle V, reutilitzant elements arquitectònics procedents de l'antiga ciutat romana de *Tritium Megallum*, Tricio.

L'edifici té una planta basilical i les columnes que separen la nau central de les laterals, estan formades per fragments de columnes romanes datades al segle I. A la capçalera s'hi conserven restes de pintures murals romàniques del segle XII repintades sobre les pintures originals paleocristianes del segle V.

Dinar en ruta i retorn a Barcelona.

***Nota important!** Les esglésies esmentades en el programa poden ser substituïdes i/o canviades per d'altres exemples del romànic de La Rioja amb les mateixes característiques i la mateixa qualitat artística per tal d'adequar-nos a horaris, quilometratge i temporització del programa.

Preu per persona en habitació doble:	1290 €
Suplement habitació individual:	160 €
Grup mínim necessari: 20 persones / màxim 30 persones	

El preu inclou:

- Confortable autocar amb aire condicionat
- 3 nits al Parador Sto. Domingo Bernardo de Fresneda 3* - o similar.
- Esmorzars a l'hotel
- Mitja pensió, dinars amb begudes incloses.
- Assessorament cultural, conferències i explicacions durant el viatge a càrrec de la historiadora de l'art Mercè Riera
- Dossier d'art
- Guies locals a les visites que ho requereixin
- Entrades als monuments i museus
- Transmissors amb auriculars
- Propines a guies i conductors
- Assegurança de viatge i cancel·lació

El preu no inclou:

- Extres en els hotels, tal com minibar, bugaderia, telèfon...
- Sopars
- Tot allò no especificat al programa

Pagaments:

Al compte: **ES63 0182 4619 61 0200392538 - D.OPERATRAVELLER**

Consultar disponibilitat: **culturals@doperatraveller.net**

- **Dipòsit de 515 € per persona en hab. doble / 580 € en hab. individual. Abans del 10 d'abril de 2025**
- **Resta de 775 € per persona en hab. doble / 870 € en hab. individual. Abans del 6 de maig de 2025**

Important:

- Indicar nom complet persones inscrites
- DNI (enviar escanejat o foto per mail)
- Mòbil de contacte

A TENIR EN COMPTE:

Per participar en les nostres rutes i viatges culturals cal tenir una bona mobilitat i condició física, ja que inclouen trajectes a peu i passejades. Per aquesta raó, els nostres viatges no són apropiats per a persones amb dificultats per caminar, mobilitat reduïda o que requereixin assistència personal si no compten amb un acompanyant.

DESPESES DE CANCEL·LACIÓ

Qualsevol anul·lació d'un participant afecta les reserves i pagaments realitzats per al conjunt del grup.

Per això, a més de regir-se per les condicions generals de la normativa vigent, les cancel·lacions tenen les següents despeses d'anul·lació:

- A partir del pagament de la reserva del viatge, el 100% del preu del bitllet de transport. En cap cas es possible retornar l'import dels bitllets emesos i de l'assegurança de viatge.
- Més els següents percentatges sobre l'import total:

1. Despeses d'anul·lació en cas de cancel·lació per part del client.

- Entre 90 i 45 dies abans de la sortida del viatge: el càrrec serà del 20% sobre la bestreta pagada en concepte de reserva.
- Entre 44 i 30 dies: el càrrec serà del 50% sobre el preu total del viatge.
- Entre 29 i 15 dies: el càrrec serà del 75% sobre el preu total del viatge.
- Entre 14 dies i la sortida: el càrrec serà del 100% del preu total del viatge.
- No presentació: No presentar-se a l'hora de sortida comporta la pèrdua del 100% de l'import, qualsevol que sigui la causa.

Coneguda la desestimació, l'agència retornarà al consumidor les quantitats que hagués d'abonar, deduïdes les despeses de gestió i, si s'escau, les despeses d'anul·lació justificades i les penalitzacions. Una vegada efectuada una reserva d'un viatge, qualsevol modificació, canvi o cancel·lació té unes despeses de gestió que dependran de cada viatge.

NOTA IMPORTANT:

Les companyies asseguradores, degut a les afectacions patides durant la pandèmia i el fort creixement de la contractació de pòlisses amb la recuperació del turisme, estan allargant els terminis de les devolucions als 6 mesos després d'iniciar un expedient de cancel·lació de viatge per causes justificades.

L'agència D.OperaTraveller gestiona a modo d'intermediària els expedients de cancel·lació, però no es fa responsable de les demores que afectin els reemborsaments als clients i que són directament responsabilitat de la companyia asseguradora.

En cas de voler tramitar l'expedient el client directament, se li facilitaran totes les dades per fer-ho.

ASSEGURANÇA DE VIATGE

- Tots els assistents tenen inclosa en el preu l'assegurança AON VIP 2021 d'AXA amb cancel·lació de viatge per una causa mèdica (no preexistents) o emergència familiar justificada.
- Es demanarà entrega de documents, oficials o mèdics, sense els quals no es podrà iniciar cap reclamació.
- Ens poden sol·licitar la pòlissa per conèixer les cobertures amb detall.

ORGANITZACIÓ CULTURAL

Te de Tertúlia

tedetertulia@gmail.com

www.tedetertulia.com

Conxita Vera

tel. 93 757 81 01

mòb. 600470077

ORGANITZACIÓ TÈCNICA

D.Opera.Traveller

www.doperatraveller.net

culturals@doperatraveller.net

Rambla de Catalunya, 125, 3r.-2a.

08008-Barcelona

Núria García – mòb. 617385799